

19. Oct. 1842

FAKTA

Dato:

19. Oct. 1842

Sidetæl:

Dagbog A, side 82-84

Dagbogens placering:

Det kgl. Bibliotek NKS 4201, I, 4°

Trykt udgave:

Mogens Lebech (red.): Et Aar af mit

Liv, København 1967, s. 116-117;

Jesper Svenningsen (red.): Seks år af

et liv. Johan Thomas Lundbye –

Dagbøger om tro, skæbne, kunst og

kærlighed, København 2018, s. 125-

126

TRANSSKRIFTION

19 Oct

Hvor lidt hører der dog til for at gribe helt forstyrrende ind i en Families Ro og Vel. Min Moder¹ kunde nu leve med Sparsommelighed, den hun er vant til sit Liv igjennem, af sine 500 Daler aarlige Indkomster; men nu falder Joachim² igjennem ved den usle Examen fra yngste til næststingste Klasse paa Landacademiet. Han maa bort derfra, hvor han havde Alt frit og nu skal Moder sørge for ham. Det seer ud som en Umulighed dog vil det gaae; hvor tit seer det ikke ud som •83• vi skulle sulte ihjel, vi gjør det dog ikke – der er Een over os, som føder og opholder os, han styrer dog Alt efter sin vise Vilie saa, hvad for vore svage Øine seer ud som Ulykke kan han styre til Held og Lykke. – – Jeg tænker nu at flytte hen til hende, da hun ønsker det og jeg jo maa hellere yde min Skjærv til hende end til Fremmede. O, du kjære, trofaste Moder! du har altsaa endnu Kummer og Mangel at lide og stride med paa dine gamle Dage, og du bærer det uden at knurre mod Forsynet uden at blive bitter og haard, vidunderlig fromme Kvindehjerte, du ansaae det endog for en stor Lykke, om Joachim var bestaaet. Det var Synd af ham stor Synd, men bebreide ham kan jeg ikke, jeg selv er ikke flittig og var det endnu mindre i min Skoletid. Han har et haardt Sind, der kun vilde blive mere stivt og ubøieligt ved Bebreidelser. – Og en saa jammerlig Familie skulde Louise Neergaard være villig til at indtræde i? nei, fromme Louise! jeg føler mig rigtignok for ringe til at tro sligt. Elskelige Pige, lev og nyd den yndige Ro og Fred, hvoraf dit hele Væsen er et Gjenskin, jeg tør ikke forstyrre den, selv om jeg kunde. Hvorfor tør jeg ikke helde mit Hoved til dit trofaste Bryst – er du ikke min første Tanke naar jeg vaagner min sidste, naar jeg slumrer ind – Louise! jeg føler, at jeg kunde elske en Pige som dig, høiere end mig selv, det Bedste jeg har, Alt vilde jeg give dig, glemme reent, hvad den kolde Fornuft Siger: man bør dog i ethvert Forhold holde sig noget tilgode, at man ikke ved Tabet af den elskede Gjenstand skal tabe Alt. Hvor tit har man ikke præket denne iiskolde gyldne Viisdom for mig, jeg foragter den! med Liv og Sjæl vil jeg hengive mig til den, jeg •84• eengang giver et saadant Løfte som det Kjærlighed giver. Men hvad Magt ligger der paa om en Enkelts gode Villie ingen Gjenstand finder, om hans kjærlige Velvillie qvæles og hans Hjerte da uden Modstand omspændes af den lisskorpe, som Armod, Længsel og Verdenserfaringer sikkert vil danne og udvikle saa den vil voxe indad og tilsidst kun levne Plads for Egoisme, denne gruelige Omhu for sig selv, Tænken paa sig selv, hvoraf gamle Ungkarle og gamle Jomfruer altid betages, fordi Ingen bekymrer sig om dem, de maa da selv. Hvad Magt ligger vel derpaa? Een mere eller mindre af den Slags vil det mærkes? – Vil nogen sige mig det? det er haardt, thi: "selv med den allermindste Fugl en Tanke fra Gud henfoer – selv i den allermindste Sjæl en underfuld Verden boer!" – Saadanne siger Ingemann saa kjønt, og det vil jeg ogsaa tro: at Gud har ikke nedlagt Drømmene om

og Længslen efter Lykke i min Sjæls Dyb, naar han aldrig vil tilfredsstille dem. – Jeg føler mig meget ulykkelig. – om Aftenen Saa bragte denne Dag mig dog en Glæde, idet mit lille Stykke med Bondegarden mellem Vinderød og Kassemosse³ idag er antaget af Administrationen for Kunstforeningen til en Priis af 30 Sp.; og, som Gurlitt⁴ nu fortalte mig, antaget som Nr 1 af de tilbudne 12 Stykker. – Jeg havde i Aften paa Modelskolen en lang Samtale med Prof: Eckersberg; det er dog en høist elskværdig Mand, naar han kun ikke kommer paa sit Yndlingsthema: Perspectiven.

¹ Cathrine (Trine) Lundbye, f. Bonnevie (1792-1863).

² Lundbyes yngste lillebror, Joachim E. Lundbye (1826-1897).

³ Privateje (Karl Madsen: Johan Thomas Lundbye 1818-1848, København 1949, nr. 128). Den 24. oktober vovede Kunstforeningens medlemmer over de af administrationen foreslåede indkøb, og Lundbyes stykke blev erhvervet for den foreslåede pris. Ved lodtrækning tilfaldt det senere kommissionær Simonsen.

⁴ Den holstenske landskabsmaler Louis Gurlitt (1812-1897).

82. Det næppe selv end min næst dertil. Ak, hvilken Velsignelse
maa det dog være at kunne træde ind og sige: Ven, jeg
forstaaer din Kimmelse, jeg har selv lidt, hvad du mi lider,
men vær tro indtil Enden og du skal finde Hvile. - Ja
dette er min Tro, lad mig derfor tile med de fornæstelige Øn-
sker om at befries ved Døden, hvor lidt maden er jeg.
Lad mig, gode Gud! blive tro og stride Striden til Ende, jeg
vil da blive glad og glad som mine gamle Dage, jeg tror
jeg ogsaa altid troet, at jeg blev gammel. - Men, al gode Gud!
lad mig ikke blive gammel i Synden - beskjæm den spæde
Spræ i mit Hjerte, som du selv det har medagt, give Hjern
og Lael skin, at den maa trives og grovge til et sundt
og kraftigt Træ, hvorunder jeg i Alderdommen kan finde
Hvile, da skal min Tale være som Løvsang til Din Lov-
sagt vil jeg elske og mine Medmen neske og dog velsigne
den Strid, du kaller mig herfra til det evige Liv! -

18 Oct

Igaar Eftermiddags havde jeg den Glæde at gjensee den kjære
Kærgaard frisk og vel efter et langt Ophold i Frederiksberg.

19 Oct

Alvor lidt hører der dog til at gribe heelt forstyrrende ind i en
Families Øe og Vel. Min Moder kunde mi leve med Sparfam-
hed, den trim er vant til sit Liv igjennem, af sine 500 Daler
aarlige Indkomster; men mi faldet Joachim igjennem ved
den lille Gænnen fra yngste til næst yngste Klasse paa Land-
akademiet. Han maa boet derfra, hvor han havde Alt frit
og mi skal Moder svinge for ham. Det ser ind som en
Uværlighed dog vil det gaa; men det ser det ikke ind som

vi skulle sølte ihjel, vi gjer det dog ikke — der er en over ad, som gjer
fæder og opreder os, han stjer dog. Alt efter sin vise Vilie
saa, hvad for en sege Pine seer ud som Nlykko kan han stje
ne til Hled og Lykke. — Jj tanker sin at flygte her til
hende, da hun ønsker det og Jj maa hellere gje min Hjerte
til hende end til Fremmede. O, sin Hjerte, trofast Moder! du
har alt saa end min Kummer og Mangel at lide og stride med
for dine gamle Dage, og du beerer det uden at Kummer med
Forsynde uden at blive bitter og haard, vidunderlig fromme
Kvindelighe, du ansaer det endog for en for stor Lykke, om
faadren var bestaet. Det var Lynd af ham, stor Lynd, men
betreide ham kan Jj ikke, Jj selv er ikke flittig og var det end
nu mindst i min Skoletid. Han har et haardt Sind, det kan
vilde blive mere sturt og uboelig med Betreidelseer.
Og en saa jammerlig Familie skulde Louise Mergaard
være villig til at indtræde i? nei, fromme Louise! Jj
føler mig sigtynke for mange til at tro skift. Elskelige Lige
lev og nyt den yndige Ø og Fod, hvoraf dit hele Væsen er et
Gjenstrin, Jj tør ikke forstjerne den, selv om Jj kender. Hvor
for tør Jj ikke hælde mit Bland til dit trofaste Bøst — er det ikke
min første Tanke naar Jj saager min sidste, naar Jj slummer
ind — Louise! Jj føler, at Jj kunde elske en Pige som dig, hvi
me end mig selv, det Bøst Jj har, Alt vilde Jj gieve dig, glem
me aent, hvad der kalde Fornuft siger: man her dog i et
Naert Forhold kalde sig noget tilgode, at man ikke ved Tæ
het af den elskede Gjenstand skal labe Alt. Men det her man
ikke for-det samme iskalde ~~med~~ gyldees Vind som for mig Jj
foragter den! med Lide og Sjæl vil Jj her gieve mig til den Jj

84
 en gang gives et sandt Luft som det Kjerlighed gives.
 Men hvad Magt ligger der paa om en Enkelts gode Villie
 ingen Gjenstand finder, om hans Kjerlige Melville gaaes
 og hans Hjerte da uden Modstand anspændes af den for-
 skrogge, som Armod, Længsel og Verdens erfaringer sikkert
 vil dæmme og indvikle saa den vil vige indad og til sidst
 kun lerne Plads for Egensme, denne gjenlige Omkvi
 for sig selv, Tanken paa sig selv, hvoraf gamle Hing-
 kerle og gamle Jomfrues altid betages, fordi Tingen be-
 kjemper sig om dem, de maa da selv. Hvad Magt ligger
 sel derpaa? En mere eller mindre af den Slags vil
 det mærkes? — Vil Nogen sige mig det? det er haardt, thi
 selv med den allermindste Ting en Tanke fra Gud henfæ-
 selv i den allermindste Sjæl en underfuld Vorden heer! — Saa-
 ne siger Tingen selv saa kjant, og det vil jeg ogsaa tro: at
 Gud har ikke medtaget Drømmene om og Længslen efter
 Lykke i min Sjæls Dyb, naar han aldrig vil tilfreds stille
 dem. — Jeg føler mig meget utrykkelig. — om Offener
 Lax bragte denne Dag mig dog en Glæde, idet mit lille
 Stipke med Bords gaarden mellem Winderød og Kasseose
 idag er antaget af Administrationen for Kunstforeningen
 til en Pris af 30 Sp., og som Gierlitt mig fortalte mig,
 antaget som No. 1 af de tilbudne 12 Stipker. — Jeg havde
 i Aften paa Medel skolen en lang Samtale med Prof.
 Ekersberg; det er dog en høist elskværdig Mand, naar han
 kun ikke kommer paa sit Uudlings Thema: Perspektiven.